

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

62 PŽ-1890/2014-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I
R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Srđana Šimca, predsjednika vijeća, Alice Pelicarić, suca izvjestitelja i Ivane Mlinarić, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Stečajne mase ALFA KOMPJUTER d.o.o. u stečaju, Zagreb, Hvarska 1, kojeg zastupa stečajni upravitelj Damir Mikić, protiv tuženika ALFA KOMPJUTER USLUGE d.o.o., Zagreb, Čačkovićeve 7, kojeg zastupa punomoćnik Radovan Lipanović, odvjetnik u Zagrebu, Gajeve 2a, uz sudjelovanje umješaka na strani tužitelja JOSIPA PULEKA, Zagreb, Strojarska 2, kojeg zastupa punomoćnik Hrvoje Petric, odvjetnik u Zagrebu, Marulićev trg 17, radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, odlučujući o tužnikovoj žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-600/2011-29 od 6. lipnja 2012., u sjednici vijeća održanoj 26. veljače 2018.

p r e s u d i o j e

I. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-600/2011-29 od 6. lipnja 2012. u točki I. u dijelu kojim se utvrđuje da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi pravne radnje tužitelja i sudi:

Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev u dijelu koji glasi:

„Utvrdjuje se da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi pravne radnje tužitelja i to Ugovori o kupoprodaji zaključeni:

- dana 23. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 20042009/1 kojim je na društvo ALFA KOMPJUTER USLUGE d.o.o. Zagreb, Čačkovićeve 7, prenesena nekretnina: poslovni prostor površine 146,03 m² koji se nalazi u Zagrebu na adresi Hvarska 1a, a koji se sastoji od prizemlja, podruma i montažne galerije. Poslovni prostor se nalazi u zgradi izgrađenoj na k.č.br. 138/2 k.o. Trnje i upisan je u zemljišne knjige Općinskog građanskog suda u Zagrebu u zk.ul.br.4228 A k.o. Trnje, u posjedovnom listu A prvi odjeljak kao stambeni objekt pop.br.22592 bez poslovnih prostorija u Zagrebu, Hvarska 1A-1E, površine 1132 m².

- dana 24. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 28042009/1 kojim su na društvo ALFA KOMPJUTER USLUGE d.o.o. Zagreb, Čačkovićeve 7 prenesena sljedeća vozila:

- teretno vozilo Opel Combo, reg. oznake ZG 6037 BA
- osobno vozilo Renault Twingo 1.2, reg.oznake: ZG 2717 BJ,
- osobno vozilo reg.oznake ZG 8897 AJ (bez navedenog tipa i proizvođača),
- osobno vozilo reg.oznake ZG 8593 BO (bez navedenog tipa i proizvođača),
- osobno vozilo reg.oznake ZG 4912 BB (bez navedenog tipa i proizvođača),

- dana 23. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 20042009/1-1 kojim su na društvo ALFA KOMPJUTER USLUGE d.o.o. Zagreb, Čačkovićeve 7 prenesene nekretnine:

1. garaža u Zgradi u Zagrebu, Vukovarska br.254 i Korčulanska br.3A-7F i park, koja leži na k.č.br.2404 k.o. Trnje i koja je upisana u zemljišne knjige Općinskog građanskog suda u Zagrebu u zk.ul.br.2942 k.o. Trnje poduložak 110 kao 110. etaža 9.677/10000, garaža br.34 u podrumu površine 14,06 m² i
2. garaža u Zgradi u Zagrebu, Vukovarska br.254 i Korčulanska br.3A-7F i park, koja leži na k.č.br.2404 k.o. Trnje i koja je upisana u zemljišne knjige u zk.ul.br.2942 k.o. Trnje poduložak 119 kao 119. etaža 9.512/10000, garaža br.43 u podrumu površine 13,82 m².”

II. Odbija se tuženikova žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-600/2011-29 od 6. lipnja 2012. u točki I. u dijelu kojim se nalaže tuženiku vratiti sve koristi stečene temeljem navedenih ugovora u stečajnu masu i to u prvom redu vlasništvo i posjed nekretnina i pokretnina, koje su predmet navedenih ugovora te u kojem se nalaže zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu izvršiti brisanje svih upisa izvršenih temeljem navedenih ugovora i uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije istih te u pobijanoj točki II. izreke.

r i j e š i o j e

Prihvaća se tuženikova žalba, preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-600/2011-29 od 6. lipnja 2012. i rješava:

Odbija se kao neosnovan prijedlog Josipa Puleka iz Zagreba, Strojarska 2, za sudjelovanje u ovom postupku u svojstvu umješaka.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom poslovni broj P-600/2011-29 od 6. lipnja 2012. Trgovački sud u Zagrebu u točki I. izreke utvrdio je da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi pravne radnje tužitelja i to Ugovori o kupoprodaji zaključeni:

- dana 23. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 20042009/1 kojim je na društvo Alfa kompjuer usluge d.o.o., Zagreb, Čačkovićeve 7, prenesena nekretnina: poslovni prostor površine 146,03 m² koji se nalazi u Zagrebu na adresi Hvarska 1a, a koji se sastoji od prizemlja, podruma i montažne galerije. Poslovni prostor se nalazi u zgradi izgrađenoj na k.č.br. 138/2 k.o. Trnje i upisan je u zemljišne knjige Općinskog građanskog suda u Zagrebu u zk.ul.br. 4228 A k.o. Trnje, u posjedovnom listu A prvi odjeljak kao stambeni objekt pop.br. 22592 bez poslovnih prostorija u Zagrebu, Hvarska 1a-1e, površine 1132 m²;

- dana 24. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 28042009/1 kojim su na društvo Alfa kompjuer usluge d.o.o. Zagreb, Čačkovićeve 7, prenesena sljedeća vozila:

- teretno vozilo Opel Combo, reg. oznake ZG 6037 BA,
- osobno vozilo Renault Twingo 1.2, reg. oznake: ZG 2717 BJ,
- osobno vozilo reg. oznake ZG 8897 AJ (bez navedenog tipa i proizvođača),
- osobno vozilo reg. oznake ZG 8593 BO (bez navedenog tipa i proizvođača),
- osobno vozilo reg. oznake ZG 4912 BB (bez navedenog tipa i proizvođača);

- dana 23. travnja 2009. - Ugovor o kupoprodaji br. 20042009/1 kojim su na društvo Alfa kompjuter usluge d.o.o. Zagreb, Čačkovićeve 7, prenesene nekretnine:

1. garaža u Zgradi u Zagrebu, Vukovarska br.254 i Korčulanska br.3a-7f i park, koja leži na k.č.br.2404 k.o. Trnje i koja je upisana u zemljišne knjige Općinskog građanskog suda u Zagrebu u zk.ul.br.2942 k.o. Trnje poduložak 110 kao 110. etaža 9.677/10000, garaža br.34 u podrumu površine 14,06 m² i

2. garaža u Zgradi u Zagrebu, Vukovarska 254 i Korčulanska 3a-7f i park, koja leži na k.č.br. 2404 k.o. Trnje i koja je upisana u zemljišne knjige u zk.ul.br. 2942 k.o. Trnje poduložak 119 kao 119. etaža 9.512/10000, garaža br. 43 u podrumu površine 13,82 m²; naložio je tuženiku vratiti sve koristi stečene temeljem navedenih ugovora u stečajnu masu i to u prvom redu vlasništvo i posjed nekretnina i pokretnina, koje su predmet navedenih ugovora te je naložio zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu izvršiti brisanje svih upisa izvršenih temeljem navedenih ugovora i uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije istih.

U točki II. izreke naloženo je tuženiku da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 67.925,00 kn u roku od osam dana, a u točki III. izreke odbijen je tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 13.175,00 kn.

Pobijanim rješenjem dozvoljeno je sudjelovanje Josipa Puleka iz Zagreba, Strojarska 2, kao umješača na strani tužitelja u ovoj parnici, uz obrazloženje da Josip Pulek, kao stečajni vjerovnik tužitelja, ima pravni interes da tužitelj uspije u ovoj parnici, čime stječe mogućnost namirenja svojih prijavljenih novčanih tražbina.

Prvostupanjski sud je tako odlučio o tužbi radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika navedenih u izreci (kupoprodajnih ugovora o prijenosu nekretnina i pokretnina), pozivom na odredbe čl. 127., 131., 136., 140. i 141. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06 i 116/10; dalje: SZ), ocijenivši da su se ispunile sve opće procesne i materijalne pretpostavke, kao i jedna od posebnih pretpostavki za takvo pobijanje, utvrdivši da postoji ovlaštenje, odobrenje stečajnog suca, da je ispoštovan zakonski rok za podizanje tužbe, da je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren, da su pobijane pravne radnje poduzete prije toga, da one dovode do oštećenja ili pogodovanja pojedinih stečajnih vjerovnika, da je svrha takvog pobijanja vraćanje u stečajnu masu ili povećanje mogućnosti namirenja stečajnih vjerovnika. Navedene ugovore na obje ugovorne strane potpisao je Vinko Lakoš, s jedne strane kao zastupnik po zakonu tužitelja (prodavatelja), a s druge strane kao prokurist tuženika (kupca), a ta nesporna činjenica proizlazi i iz iskaza Vinka Lakoša na ročištu 15. studenoga 2011., iz čega je prvostupanjski sud ocijenio da je on znao za prijeteću nesposobnost za plaćanje te da se radi o bliskoj osobi u smislu odredbe čl. 136. st. 2. SZ-a.

Protiv navedene odluke tuženik je podnio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog pogrešne primjene materijalnog prava, pobijajući je u točkama I. i II. izreke presude, a izričito pobija i rješenje kojim se dopušta sudjelovanje umješača. Sudjelovanje umješača Josipa Puleka osporava iz načelnih razloga, kao i zbog činjenice da je on istodobno stečajni dužnik i nije u svojstvu stečajnog vjerovnika, jer mu je tražbinu osporio stečajni upravitelj, pa se postavlja pitanje njegovog pravnog interesa za miješanje. Drži da tužitelj nije naveo pravnu osnovu u tužbi, pa je tuženiku tijekom čitavog postupka ostalo nepoznato na kojim zakonskim odredbama on temelji svoj zahtjev, pa je time onemogućen u raspravljanju. Drži da je

prvostupanjski sud propustio obrazložiti u čemu bi se sastojalo ostvarenje općih materijalno-pravnih pretpostavki za pobijanje pravne radnje, a osobito da nije objasnio koji se stečajni vjerovnici oštećuju ili stavljaju u povoljniji položaj, kako i u kojem iznosu. Tvrdi da navedene radnje nisu dovele do oštećenja ili pogodovanja pojedinih vjerovnika te da je na tuženika prvostupanjski sud neosnovano prebacio teret dokazivanja. Napominje da nitko nije mogao predvidjeti gospodarsku krizu, blokadu računa društava s kojima je tužitelj poslovno surađivao te da, imajući u vidu da tužitelj nikad prije nije bio insolventan, nije moguće konstatirati da je tuženik u trenutku sklapanja pobijanih ugovora znao za prijetecu nelikvidnost i stečaj te da bi slijedom toga postojala namjera oštećivanja ili pogodovanja pojedinih vjerovnika.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je djelomično osnovana, ali iz drugih razloga.

Ispitavši pobijanu presudu na temelju odredbe čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13; dalje: ZPP), u granicama istaknutih žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a te na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 356. ZPP-a), ovaj je sud ocijenio da je ona u pobijanom dijelu djelomično pravilna i zakonita, iako ne iz razloga koje je naveo prvostupanjski sud, a djelomično nepravilna i nezakonita jer je prvostupanjski sud iz pravilno utvrđenih činjenica izveo pogrešne zaključke o postojanju odlučnih činjenica, što je rezultiralo pogrešnom primjenom materijalnog prava.

Predmet spora je pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika - kupoprodajnih ugovora o prijenosu nekretnina i pokretnina, sklopljenih u travnju 2009., nekoliko tjedana prije nego što je tužiteljev račun blokiran u svibnju 2009., a tužba je podnesena 18. studenoga 2011., tj. unutar dvije godine nakon što je nad tužiteljem 5. listopada 2010. otvoren stečajni postupak (rok određen čl. 141. st. 2. SZ-a).

Iz uvida u navode tužbe proizlazi da je u vrijeme sklapanja navedenih ugovora već bila donesena pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2841/2006 od 4. listopada 2007., kojom je naloženo tuženiku (ovdje tužitelju) isplatiti tužitelju Josipu Puleku (ovdje umješaču) iznos od 629.064,87 kn sa zateznim kamatama, a Josip Pulek je bio predlagatelj otvaranja stečaja nad tužiteljem te je Vinko Lakoš, prema mišljenju tužitelja, kao odgovorna osoba stečajnog dužnika Alfa kompjuter d.o.o., u vrijeme prijenosa nekretnina i pokretnina na društvo Alfa kompjuter usluge d.o.o., u kojemu je Vinko Lakoš bio prokurist, znao za obvezu iz sadržaja te pravomoćne i ovršne presude, a time i za prijetecu nelikvidnost i nemogućnost podmirenja dospjelih obveza.

Nije sporno da su predmetni ugovori – Ugovor o kupoprodaji pet motornih vozila za ukupno ugovorenu cijenu od 85.611,51 kn, br. 28042009/1 od 24. travnja 2009. (list 7. spisa) i Ugovor o kupoprodaji nekretnina, čiji je prodavatelj izvanknjižni vlasnik, za ukupno ugovorenu cijenu od 651.963,80 kn, br. 20042009/1 od 23. travnja 2009. (list 8. spisa) sklopljeni na način da ih je i za tužitelja i za tuženika potpisao Vinko Lakoš – u to vrijeme direktor tužitelja i prokurist tuženika.

Tuženik u tijeku prvostupanjskog postupka, kao ni u žalbi, nije tvrdio da na njega ne bi bili preneseni posjed i vlasništvo nekretnina i pokretnina koje su predmet pobijanih ugovora, a tvrdio je (suprotno tvrdnjama tužitelja) da je tužitelju podmirio sve novčane obveze koje proizlaze iz tih ugovora (iako to prema ocjeni prvostupanjskog suda nije dokazao nikakvom dokumentacijom). Uzimajući u obzir da iz dokumentacije u spisu ne proizlazi da bi se u imovini tužitelja, sada stečajne mase, nalazile predmetne pokretnine i nekretnine, ovaj sud ocjenjuje da se one nesporno nalaze u tuženikovom posjedu i vlasništvu (izvanknjižnom u pogledu nekretnina).

Prema odredbi čl. 49. Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“ broj: 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 146/08 i 137/09; dalje: ZTD), prokurist ne može bez posebne ovlasti trgovačkog društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime, a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba. Prema odredbi čl. 41. st. 3. ZTD-a, na zastupnike društva iz stavka 1. tog članka odnosi se ograničenje iz čl. 49. ovog Zakona. Prema odredbi čl. 41. st. 1. ZTD-a, ovlast za zastupanje trgovačkog društva po zakonu imaju osobe koje su za pojedini oblik tog društva određene odredbama tog Zakona.

Imajući u vidu citirane zakonske odredbe i nesporno činjenično stanje koje proizlazi i iz spisa, prema ocjeni ovog suda opisana situacija predstavlja sklapanje navedenih ugovora o kupoprodaji sa samim sobom, a da pritom nije bilo posebne suglasnosti društva za sklapanje tih pravnih poslova, što znači da je Vinko Lakoš postupio suprotno odredbama iz čl. 41. st. 3. i čl. 49. ZTD-a. Slijedom toga iz odredbe čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08) proizlazi da su takvi ugovori ništetni, pa je zbog same te činjenice tužbeni zahtjev tužitelja u ovom sporu trebalo odbiti kao neosnovan, jer je riječ o ništetnim pravnim radnjama koje ne proizvode nikakve pravne učinke, a taj je inegzistentni pravni učinak retroaktivan te stoga ugovori, koji kao da nikad nisu ni sklopljeni, ne mogu biti ni predmetom pobijanja. Stoga je u tom dijelu pobijanu presudu valjalo preinačiti i pravilnom primjenom materijalnog prava taj dio tužbenog zahtjeva odbiti.

Međutim, time tužbeni zahtjev, koji sadrži i zahtjev za „vraćanje svih koristi stečenih temeljem navedenih ugovora u stečajnu masu i to u prvom redu vlasništvo i posjed nekretnina i pokretnina, koje su predmet navedenih ugovora“, jest osnovan, jer sud prilikom odlučivanja nije vezan pravnom osnovom tužbe (prema odredbi čl. 186. st. 3. ZPP-a, sud će po tužbi postupiti i kad tužitelj nije naveo pravnu osnovu tužbenog zahtjeva; a ako je tužitelj pravnu osnovu naveo, sud nije za nju vezan), nego samo činjeničnom osnovom. Kako tuženik u tijeku prvostupanjskog postupka nije osporavao da bi vlasništvo i posjed predmetnih stvari bili preneseni na njega (već je samo tvrdio da je izvršio svoje novčane obveze koje proizlaze iz istih ugovora), prema ocjeni ovog suda tužbeni zahtjev je u tom dijelu valjalo prihvatiti, ali ne iz razloga navedenih u obrazloženju prvostupanjske presude.

Zbog toga je valjalo na temelju odredbe čl. 368. st. 1. i 2. i čl. 373. st. 2. ZPP-a odlučiti kao u izreci presude ovog suda.

Iz uvida u podnesak kojim je Josip Pulek dao izjavu o stupanju u parnicu u svojstvu umješaka (list 43. i 44. spisa) proizlazi da on postojanje svog pravnog interesa za miješanje obrazlaže time što bi mu eventualni uspjeh tužitelja s tužbom u ovom postupku, budući da je Josip Pulek stečajni vjerovnik tužitelja, omogućio povećanje stečajne mase, a time i naplatu

umješačeva potraživanja. Takvo tumačenje prvostupanjski sud je prihvatio, što je vidljivo iz obrazloženja u kojemu se navodi da umješač kao stečajni vjerovnik ima pravni interes da tužitelj uspije u ovoj parnici čime stječe mogućnost namirenja svojih prijavljenih novčanih tražbina. Prema ocjeni ovog suda opisani interes može se podvesti samo pod ekonomski interes (u smislu faktičnog povećanja mogućnosti naplate na koju već prema vlastitim tvrdnjama ima pravo po nekoj pravnoj osnovi), ali ne i pod pravni interes, koji je prema odredbi čl. 206. st. 1. ZPP-a procesna pretpostavka za miješanje. Da bi bila riječ o pravnom interesu, tj. da bi određenoj osobi sud dopustio sudjelovanje u postupku u svojstvu umješača, moralo bi se utvrditi da bi se uspjeh stranke kojoj se pridružio u parnici posredno odrazio i na njegovu pravnu situaciju. Uspjeh tužitelja u ovoj parnici u konkretnom slučaju ne odražava se posredno na pravnu situaciju Josipa Puleka, jer njegova pravna situacija, neovisno o ishodu ovog postupka, već jest takva da je on tužiteljev stečajni vjerovnik po nekoj drugoj pravnoj osnovi, odnosno, uspjeh ili neuspjeh tužitelja u ovom postupku nije od utjecaja na pravnu situaciju Josipa Puleka, već samo eventualno na mogućnost da mu naplata po toj drugoj pravnoj osnovi bude olakšana zbog same činjenice da bi time u stečajnu masu mogla dospjeti određena imovina iz koje bi se mogao naplatiti.

Stoga je pobijano rješenje valjalo preinačiti i odbiti prijedlog Josipa Puleka kao u rješenju ovog suda (čl. 380. t. 3. ZPP-a).

Odluka o troškovima postupka, sadržana u točki II. izreke pobijane presude, prema ocjeni ovog suda pravilna je i zakonita, a na nju nije od utjecaja djelomičan tuženikov uspjeh tuženika sa žalbom, jer taj se uspjeh, koji je prema ocjeni ovog sud zanemariv, sastoji samo u tome da Josipu Puleku (koji inače nije zatražio nikakve troškove postupka) ipak nije dozvoljeno sudjelovanje u postupku u svojstvu umješača, te u tome da za sporne ugovore nije utvrđeno da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi iz razloga na koje se pozivao tužitelj, već se ispostavilo da su ništetni prema svima iz razloga koje je uočio drugostupanjski sud, a na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti.

Zagreb, 26. veljače 2018.

Predsjednik vijeća
dr. sc. Srđan Šimac, v. r.

Za točnost otpravka – ovlaštteni službenik
Brankica Curman

h. z. B. Vrgočić